

ADELABLADET

Den svenska äldreomsorgen genom tiderna, del 1: **Från 1800-talets fattigstugor till 1950-talets nystart**

**Bloggen:
en elektronisk
logg för alla åldrar**

**Julkortet
– en älskad hälsning**

Det skrivna brevet

Det rasslar till i brevlådan och en bunt reklam och lite räkningar ramlar i vanlig ordning in...

Tänk dig hur trevligt det hade varit att bland räkningar och reklam hitta just det där speciella brevet som du väntat på!

Skulle du tycka att det var roligt att lära känna nya människor i din närhet som precis som du är kund hos Adela Omsorg? Dela era minnen och erfarenheter, kanske hitta en ny vän att ta en kopp kaffe med eller varför inte göra en liten resa ihop?

Skriv in till oss och berätta lite om dig själv och vad du söker så kopplar vi ihop dig med andra kunder som söker en brevvän.

Du väljer själv hur mycket eller lite av ditt liv som du vill dela med dig av. Inga adresser lämnas ut utan godkännande och vi på Adela Omsorg vidarebefordrar breven mellan brevvänner.

Den svenska äldreomsorgen genom tiderna, del 1: Från 1800-talets fattigstugor till 1950-talets nystart

I Sverige lever vi länge – i början av 1970-talet blev vi äldst i världen. Ett välfungerande samhälle tar hand om sina invånare, och äldreomsorgen säger mycket om levnadsstandarden i ett land. I detta och kommande nyhetsblad tittar vi på hur äldreomsorgen i Sverige har utvecklats från 1800-talet fram till i dag, från fattighus via sjukhem till dagens hemtjänst och tekniska hjälpmedel.

1800-tal: antalet äldre ökar dramatiskt

Länge bodde Sveriges äldre i så kallade backstugor, utan något stöd från samhället. I storstäderna fanns hospital för den som var svårt sjuk. Under 1800-talet skedde en dramatisk ökning av antalet äldre, och kommunernas lösning var att samla äldre i fattigstugor. Men hjälpen från kommunerna var väldigt begränsad, och de boende fick klara sig bäst de kunde.

1920-tal: fattigvårdslagen och pensionärshem

År 1918 instiftades fattigvårdslagen, vilken innebar att ålderdomshemmet blev en kommunal skyldighet. I vissa fall ledde det inte till mer än ett namnbyte på den tidigare fattigstugan, men på andra ställen byggdes nya, pampiga byggnader för de äldre. Under 1920-talet infördes pensionärshem. Det

var små hyreslägenheter med kokvrå, en liten toalett och delat badrum – en lösning som innebar att äldre slapp den negativa stämpel som fattigvården medförde.

1940-tal: Ivar Lo-Johansson styr om den svenska äldrepolitiken

Riksdagen hade 1947 beslutat om en kraftig utbyggnad av ålderdomshemmen, trots motstånd både från folket och de då nybildade pensionärsorganisationerna. När författaren Ivar Lo-Johansson 1949 i en serie artiklar i tidningen *Vi* avslöjade hur illa det stod till med äldreomsorgen i Sverige uppstod massiv kritik som ledde till att planerna på utbyggnaden fick läggas ner. Kritiken var riktad mot ålderdomshemmen, som inte ansågs vara mycket bättre än fattighusen. Den långa debatten ledde slutligen till att den svenska äldrepolitiken ändrades till "hemvård i stället för vårdhem". Med

införandet av folkpensionen 1948 fick dessutom fler möjlighet att klara hyran för ett pensionärshem.

1950-tal: hemtjänst via Röda korset

Startskottet för den moderna äldreomsorgen kom i början av 1950-talet med introduktionen av kommunal hemtjänst i eget hem. Röda korset i Uppsala var först ut med att bedriva hemtjänst och andra frivilligorganisationer, t ex kvinnoföreningar, följde efter innan kommunerna så småningom tog över. I och med åldringsvårdsutredningen, tillsatt 1952 av socialminister Gunnar Sträng, genomfördes en lagändring som skilde äldreomsorgen från fattigvården. Den nya synen på äldreomsorgen blev startskottet för en ny politisk inriktning som vi följer än i dag: principen att äldre ska få bo kvar i hemmet så länge som möjligt.

Bloggen: en elektronisk logg för alla åldrar

Lyssnade du på Dagny Carlssons sommarprat i p1 i år? Sveriges mest kända hundraplussare blev känd genom att blogga om sin vardag. Men vad är egentligen en blogg, och hur gör du för att hitta en som passar dig – eller för att själv börja blogga?

Ordet blogg är en förkortad version av webblogg, och är precis vad det låter som: en loggbok på nätet. Till skillnad från hemsidor skrivs det hela tiden ny text i en blogg, och det man senast skrev ligger alltid högst upp. Det finns bloggar för dig som älskar gamla bilar och för dig som letar nya stickmönster, företagsbloggar och nyhetsbloggar och många andra. Och vi följer dem gärna: Sveriges största bloggar har runt 100 000 läsare per dag.

Bloggen – en social mötesplats

Både att skriva och läsa bloggar handlar om social interaktion. Dessutom är det numera en viktig del av samhällslivet: Barack Obamas flitiga bloggande sägs ha bidragit till att han blev president, och i hårt styrda diktaturer är bloggen ett sätt att sprida information inifrån landet.

Hitta bloggen för dig

Var hittar du en blogg att läsa? Fundera

på vad du söker! En ny hobby, nya kompisar eller är du nyfiken på någons vardag? Kanske har någon i din närhet tips på en rolig eller spännande blogg.

Dags att sätta sig bakom tangentbordet?

Att blogga är ett enkelt sätt att nå ut med sin röst. Bestäm vad du vill skriva om, hitta på ett namn till din blogg och sätt igång!

Våra bästa tips för nybörjarbloggaren

1. Hitta ett webbhotell för din blogg.

T.ex. wordpress.com eller blogger.com. Registrera din blogg helt gratis och du är igång!

2. Skriv om något som är viktigt för dig.

Vare sig det handlar om trädgårdsrosor eller kampen mot en sjukdom - om det är roligt att skriva blir det oftast också spännande att läsa!

3. Lägg in lite bilder.

En blogg ska helst inte ha för mycket text, då blir det tungt att läsa.

4. Blogga = interagera!

Svara på läsares kommentarer och ställ gärna frågor tillbaka.

✂

VÄRDECHECK

Hämta at på BLOMSTERSTADION på
Råsundavägen 114, 171 37 Solna

Namn: _____ Datum: _____

Erbjudandet gäller vid ett köptillfälle t.o.m Januari 2018.

UTGÅTT!

50:-

JULBLOMMA VÄRDE

Julkortet – en älskad hälsning

Nuförtiden dimper det kanske ner fler reklamblad och räkningar än personliga hälsningar i brevkastet. Men när det lackar mot jul vänder trenden och vi når högsång för en kär tradition: julkortet.

Trots vår digitala tidsålder står sig julkortet starkt. Antalet hälsningar per post sjunker, men undersökningar visar att 8 av 10 fortfarande föredrar att få ett fysiskt kort hem i lådan framför de digitala alternativen. Den omtanke och möda vi lägger ner på ett julkort värmer i vintermörkret och har gjort så i över hundra år.

Flugan som fick fäste

Det första kända officiella julkortet skickades redan 1843 av engelsmannen Henry Cole. Bilden hade han beställt av en konstnär, och den föreställer ett festligt tillfälle där människor delar med sig av mat och kläder till bättre behövande – en hälsning om juletidens anda. Bland de skålande middagsgästerna deltog ett barn med kruset i högsta hugg, en detalj som provocerade många.

Julkortet i Sverige

Den nya traditionen kom till Sverige under

1880-talet och i slutet av århundradet hade massproducerade julkort börjat köpas in via Danmark och Tyskland. Postens arbetsbörda ökade ansevärt och extrapersonal fick anställas för att klara av jobbet med att förmedla svenskarnas julhälsningar – och trots våra förändrade vanor behövs den extra personalinsatsen än i dag. På Postens hemsida kan du klicka runt bland julkort från olika tidsepoker och hitta inspiration till nästa års hälsningar.

Merry Christmas Mrs Clinton!

Främst skickar vi våra julkort till vänner och familj, men det är också populärt att önska sina favoritkändisar en fröjdefull jul. På topplistan hittar vi den svenska kungafamiljen, men där finns även amerikanska presidenter och presidentkandidater – samt vår älskade Zlatan förstas!

MEDEL		GJORDE KIRURGEN	ÄR KORSORDSLOS ARENS LIV?	GER LJUS	LÅNGTAR BARNEN EFTER I JULETID	TAR PAPPER IBLAND	SKÅDE-PLATSER
DET TYGET KÄNNIS LENT							
MARKNADSMAN							
INTE ETT SÅDANT ÄR INGET	KAN MAN HANTERA SÅ DET LÄTER	HAVSMAKT					
		PYNTAS TILL JUL					KAN GLASS MOT TAND
MISSFLYT			DJUNGELDJUR				
FULLSTANDIGA				DRA SÖDERUT			
GOJAN			ÄR DET LÄTT ATT SE I ÖGONEN				

Adela
OMSORG

PERSONLIG ASSISTANS

Adela Omsorg har tillståndsbeslut från Socialstyrelsen att erbjuda personlig assistans till barn, unga och vuxna.

God jul & Gott nytt år!

Kontakta oss - vi berättar gärna mer!

010-16 65 000

Öppet vardagar 8-21
samt helger 10-21

www.adelaomsorg.se